

ného Aloisa J-a na žalobních směnkách bez doložky vyznačující rukojemství může vzhledem k ustanovení druhého odstavce § 62 směnečného zákona ze dne 13. prosince 1927 čís. 1 sb. z. a n. z roku 1928 dosud ještě zakládati směnečné rukojemství, ano je nesporno, že J. podepsal směnky jako rukojmí (čl. 81 směnečného řádu) již v roce 1921. Nový směnečný zákon, byv vyhlášen dne 10. ledna 1928, nabyl účinnosti dnem 10. dubna 1928 (§ 110 směn. zák.). Podle obecné zásady § 5 obč. zák. nutno míti za to, že ani směnečněprávní normy nového zákona nepůsobí zpět na konkrétní právní poměry, které nový zákon zastihl a které zásadně zůstávají nedotčeny. Zůstanou tudíž zachována práva nabytá, avšak i právní účinky, které vzešly za působnosti dřívějších směnečných zákonů. Odchytky od tohoto pravidla musily by býti vysloveny zákonem ať již výslovně, zjevně, nebo skrytě. Takové odchytky stanoví směnečný zákon v § 107 odst. (3) a (4). Podle třetího odstavce § 107 směn. zák. platí předpisy nového směnečného zákona i o směnečných úkonech a prohlášeních učiněných po účinnosti tohoto zákona při směnkách před jeho působností vystavených. Připojení podpisu směnečného rukojmího jest směnečným prohlášením ve smyslu třetího odstavce § 107 směn. zák. Stalo-li se tedy, jako v tomto případě, již v roce 1921, bylo by jeho platnost a význam posuzovati zásadně podle cís. pat. ze dne 25. ledna 1850 čís. 51 ř. zák., nikoli podle nového směnečného zákona, poněvadž k němu došlo před účinností tohoto zákona (§ 107 třetí odstavec směn. zák. — úsudkem z opaku) a bylo by nerozhodné, zda se snad některá jiná směnečná prohlášení nebo jiné směnečné úkony staly až po účinnosti nového zákona. Zůstal by tedy směnečný rukojmí i nadále směnečně zavázán, i když na směnce scházela doložka poukazující k rukojemství (§ 62, druhý odstavec, směn. zák.). Nejinak jest tomu, byl-li podpis rukojmího z doby před účinností nového zákona připojen na směnku tehdy ještě ve všech podstatných částech nevyplněnou a byla-li směnka doplněna teprve po 10. dubnu 1928, neboť směnečné prohlášení rukojmího pochází i tu z doby před účinností směnečného zákona a jest lhostejno, že se biancosměnka stala směnkou teprve dodatečným vyplněním všech podstatných náležitostí (§ 6, druhý odstavec směn. zák.), o kterých, pokud byly připojeny po 10. dubnu 1928, platí ovšem předpisy nového směnečného zákona. (§ 107 [3] sm. zák.). Skripturní akt na blankosměnce zakládá směnečný závazek, který závisí na potestativní výmince, že bude směnka dodatečně vyhotovena. Splnění této podmínky, napotomní vyplnění směnky, se děje se zpětnou působností tak, jako kdyby byla bývala směnka vyplněna již v době, kdy byl podpis na blankosměnce připojen (Grünhut I. str. 443). Podpis žalovaného Aloisa J-y jako rukojmího jest tedy, třeba byl přičiněn na biancosměnce, formálně i materiálně platný. Že biancosměnka byla doplněna bezprávně nebo proti úmluvě, nebylo ani tvrzeno. Jest tudíž žalovaný Alois J. ze žalobních smének jako rukojmí směnečně zavázán a bylo rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 8882.

Osvojení (zákon ze dne 28. března 1928, čís. 56 sb. z. a n.).

Pro schválení osvojovací smlouvy ohledně nesvéprávného osvo-

jenice není rozhodujícím usnesení poručenského soudu, nýbrž teprve usnesení sborového soudu, udělující usnesení poručenského soudu konečné potvrzení.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1928, R II 136/29.)

Smlouva o osvojení, uzavřená dne 19. září 1928 mezi manželi Bohdanem a Josefinou H-ovými jako osvojiteli a osvojenkyní nezl. Irenou P-ovou, byla usnesením okresního soudu v Bohumíně ze dne 2. října 1928 poručensky schválena. Okresní soud předložil toto usnesení ke konečnému potvrzení krajskému soudu, který dne 27. října 1928 usnesení své stolice schválil. Dříve, než smlouva o osvojení byla schválena konečným rozhodnutím krajského soudu ze dne 27. října 1928, zemřela dne 24. října 1928 osvojitelka Josefina H-ová. Soud své stolice na to oznámil účastníkům, že vzhledem k předpisu § 8 (3) poslední věty zákona ze dne 28. března 1928 čís. 56 sb. z. a n. nemá osvojovací smlouva účinku, pokud osvojenka byla osvojena též Josefinou H-ovou, ježto Josefina H-ová dne 24. října 1928 zemřela. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Otázku, zda jest dovolací stížnost opodstatněna, jest posuzovati, ježto jde o souhlasná usnesení nižších soudů, s hlediska § 16 nesp. říz., neboť i řízení upravené zákonem o osvojení ze dne 28. března 1928, čís. 56 sb. z. a n. jest řízením nesporným. Dovolací stížnost vytýká napadenému usnesení podle svého obsahu zřejmý rozpor se zákonem, leč nelze s ní souhlasiti. Jde o otázku, od kdy platí osvojovací smlouva, není-li osvojenec svéprávným, za schválení podle § 10 první odstavec zákona, zda již ode dne usnesení, kterým poručenský soud konečně rozhodl, vyšetřiv poměry pro schválení rozhodné, o žádosti o osvojení, či teprv ode dne usnesení, kterým nadřízený sborový soud, jemuž poručenský soud předložil své usnesení i se spisy ke konečnému potvrzení, udělil usnesení poručenského soudu konečné potvrzení. Otázka tato souvisí s otázkou, jaký má význam toto konečné potvrzení nadřízeného soudu. Úkolem, přiděleným v tomto případě zákonem sborovému soudu, není jen, jak se domnívají stěžovatelé, že sborový soud prostě potvrzuje to, na čem se usnesl poručenský soud, nýbrž jest jeho úkolem, že sám rozhoduje a že proto potvrdí usnesení poručenského soudu, shledá-li je správným po zákonu, že však jest také oprávněn rozhodnouti jinak a odepřítí potvrzení. Jen tak lze vykládati význam konečného potvrzení sborovému soudu vyhrazeného. Zákon právě zamýšlel, by o usnesení poručenského soudu pro jeho zvláštní důležitost rozhodoval ještě sborový soud. Rozhodujícím pro schválení osvojovací smlouvy není tudíž usnesení poručenského soudu, nýbrž usnesení sborového soudu a jest proto toto usnesení oním usnesením, jež schvaluje osvojovací smlouvu. Schválení osvojovací smlouvy nastalo tudíž teprve dnem, kdy sborový soud vydal konečné potvrzení. Že jest názor tento správný a shoduje se také

se zákonem, vyplývá z § 10 druhý odstavec zákona. Podle tohoto ustanovení zákona jest rozklad do konečného potvrzení sborového soudu předložiti tomuto soudu, nikoli soudu poručenskému, jak by tomu bylo, kdyby šlo o rozhodnutí tohoto soudu, stížnost pak jde ke sborovému soudu druhé stolice. Zemřela-li tudíž osvojitelka Josefina H-ová, jak jest zjištěno, dne 24. října 1928, tudíž před 27. říjnem 1923, kdy krajský soud jako nadřízený sborový soud schválil, správně potvrdil, usnesení poručenského soudu, jímž tento rozhodl konečně o žádosti o osvojení, vyslovily nižší soudy správně, že schválení smlouvy nemá podle § 8 (3) uved. zák. účinku, pokud osvojenka byla osvojena též Josefinou H-ovou.

Čís. 8883.

Sprostředkovatelská smlouva.

Ustanovení dohodčí smlouvy ve schváleném provozovacím řádu a v poplatkové sazbě jsou závazná pro stranu, byla-li jí sdělena způsobem zákonem předepsaným (§ 4 zákona ze dne 19. srpna 1925, čís. 203 sb. z. a n.) aniž pak záleží na tom, zda se strana s nimi skutečně obeznámila, čili nic. Nebyla-li však tato zákonná forma zachována, neplatí tato ustanovení pro stranu, ani kdyby podmínky jiných sprostředkovatelů znala nebo se o nich dozvěděla.

Nebylo-li nic jiného ujednáno, má sprostředkovatel nárok na provisi teprve, až došlo ke smlouvě zamýšlené příkazcem. Je-li splatnost smlouvy závislá na úředním schválení smlouvy, má nárok na provisi teprve, až byla schválena, a je-li podmíněná, teprve až se výminka splnila. Do té doby mohou strany od smlouvy odstoupiti, aniž jest příkazce z toho sprostředkovateli práv.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1929, Rv II 542/28.)

Žalobce, postupník sprostředkovatele Josefa J-a, domáhal se na žalovaném zaplacení odměny za sprostředkování koupě dvoru K. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Sprostředkovatel Josef J. měl sprostředkovati kup nemovitosti, jež byla Státním pozemk. úřadem zabrána a podléhala, jak odvolatel sám připouští, kupní smlouva schválení Státního pozemkového úřadu. Sprostředkovatel musil s tím počítati, že smlouva nebude schválena a že pak nároku na provisi nenabývá. Kupní smlouva nebyla ani ke schválení předložena, poněvadž prodavatelův zástupce již předem věděl, že smlouva nebude schválena, poněvadž kupní smlouva týkající se jiných dvorů velkostatku B. nebyla schválena. Nedošlo tudíž k definitivnímu kupu a nenabyl J., postupitel zažalované pohledávky, nároku na provisi, poněvadž se činnost jeho minula s výsledkem, předpokládaným oběma stranami, a žalobce ani netvrdil, že byla provise vymíněna i pro tento případ. Není proto ani třeba odvolávati se na ustanovení čl. 82 obch. zák. Jen kdyby zaviněním, obmyslným chováním žalovaného nebylo došlo ke schválení kupní smlouvy, příslušela by přes to sprostředkovateli provise. Zavinění takové žalobce ani netvrdil a nevyplývá z výsledku průvodního řízení, že nedošlo ke schválení kupní smlouvy